

TOIVO-OHJELMAN JOHTORYHMÄN KOKOUS

Aika: perjantaina 13.1.2023 klo 14:00-16:00

Paikka: Teams-online

Osallistujat: *Puheenjohtaja*
Osastopäällikkö Kari Hakari STM, poissa

Varapuheenjohtaja
Johtaja Minna Saario STM

Jäsenet

Vesa Jormanainen, lääkintöneuvos STM, poistui kohdassa 6 klo 15:10

Jussi Lind, erityisasiantuntija STM

Jani Heikkinen, neuvotteleva virkamies VM

Sirpa Soini, tiedonhallintajohtaja THL

Marina Lindgren, tietopalvelujohtaja Kela

Markus Henriksson, ylijohdaja Valvira

Päivi Husman, johtaja Työterveyslaitos

Sari Kujala, johtaja Fimea, varalla Teemu Laakso

Maria Pernu, erityisasiantuntija Kuntaliitto, poissa

Jaakko Pentti, DigiFinland Oy

Hyvinvointialueiden edustajat

Sanna Svahn, Etelä-Suomen yhteistyöalue, poissa

Emil Ackerman, Sisä-Suomen yhteistyöalue

Marjaana Siirala, Länsi-Suomen yhteistyöalue

Anu Vuorinen, Pohjois-Suomen yhteistyöalue, poissa

Eija Peltonen, Itä-Suomen yhteistyöalue

Sihteeri

Erityisasiantuntija Inari Otonkoski, STM

Tekninen sihteeri

Saija Halme, hankeassistentti Valvira

Muut osallistujat

Niina Haake, THL

Elina Välikangas, DigiFinland

Minna Klemettilä, STM

Leena Pionius, THL

Poissa: *Johtoryhmän puheenjohtaja Kari Hakari, STM*

Sari Kujala, Fimea

Maria Pernu, Kuntaliitto

Sanna Svahn, Etelä-Suomen yhteistyöalue

Poissa: *Anu Vuorinen, Pohjois-Suomen yhteistyöalue*

1) Kokouksen avaus

Päätösesitys: Varapuheenjohtaja avaa kokouksen klo 14:00.

Päätös: Todettiin läsnäolijat ja avattiin kokous klo 14:00.

2) Kokouksen esityslistan hyväksyminen

Päätös: Hyväksyttiin esityslista.

3) Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Päätösesitys: Hyväksytään johtoryhmän kokouksen 16.12.2022 muistio

Päätös: Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

4) Toivo-ohjelman sekä Virta- ja Valtava-hankkeiden yhteisen suunnitelman 2023 tilanne (Inari Otonkoski, STM, Niina Haake, THL, Elina Välikangas, DigiFinland Oy)

Päätösesitys: Johtoryhmä hyväksyy Toivo-ohjelman sekä Virta- ja Valtava-hankkeiden yhteisen suunnitelman 2023.

Inari Otonkoski, Elina Välikangas ja Niina Haake esittelivät Toivo-ohjelman sekä Virta- ja Valtava-hankkeiden yhteisen suunnitelman 2023 (liite).

Keskustelu:

- Nostettiin esiin Toivo-johtoryhmän jäsenen rooli ja vaikuttamismahdollisuudet jatkossa, jos kuluva kokous on johtoryhmän viimeinen. Tammikuun 2023 johtoryhmän kokous oli ajateltu pitää johtoryhmän viimeisenä kokouksena siksi, että rahoituspäätökset on tammikuun jälkeen tehty ja suunnitelmat vuodelle 2023 on hyväksytty. Johtoryhmälle on kuitenkin asetettu velvollisuudeksi esimerkiksi seurata suunnitelmien ja rahoituksen toteutumisen asianmukaisuutta sekä vastuu riskienhallinnasta. Johtoryhmän myös tärkeää katsoa, miten Toivo-ohjelmassa tehtyä kehitystä sillataan tulevan hallituskauden ohjelmaan.
- Uuden tiedolla johtamisen kehittämisohjelman valmistelu on käynnissä STM:ssä. Valmistelu pyritään tekemään sellaisella aikataululla, että eri osapuolilla on mahdollisuus kommentoida suunnitelmaa. Tiedolla johtamisen kehittämisen tarve on eri osapuolten kesken jaettu eli työtä on tarve jatkaa. Uuden ohjelman valmistelussa katsotaan, millä kehikolla ja sisällöillä työtä jatketaan. Ohjelman ohjaus tulee rakentumaan sote-neuvottelukunnan alaisen digitalisaatio- ja tiedonhallintajaoston alle.
- Hyvinvointialueiden tietojohdamisen organisoituminen vaihtelee eivätkä kaikki alueet ole nimenneet tietojohdamisesta vastaavaa henkilöä, mikä haastaa tiedolla johtamisen tarvitsemaa kehitystyön jatkoa. Todettiin, että tietojohdamisen organisointi on hyvinvointialueen vastuulla, mutta alueiden tilannekuissa myös STM on kiinnostunut organisoitumisesta. Tiedolla johtamisessa on tärkeää ymmärtää, että kyse on kehitystyön lisäksi myös pysyvästä toiminnasta ja lakisäätöiset velvoitteet on kuvattu sote-järjestämislaissa.

- Vähimmäistietosisältöasetuksen valmistelu ei ole edennyt niin kuin alun perin suunniteltiin, vaan asetuksenantoa on vaiheistettu uudelleen. Asiaa käytiin tarkemmin läpi kokouksen kohdassa 6. Virta-hanke on alisteinen asetuksen aikataululle.

Päätös: Johtoryhmä hyväksyi Toivo-ohjelman sekä Virta- ja Valtava-hankkeiden yhteisen suunnitelman 2023.

Päätös: Johtoryhmä kokoontuu vielä yhteen kokoukseen, jossa käsitellään päättyvät työt ja uuden tiedonhallinnan kehittämishankkeen sen hetkinen suunnitelma.

5) Virta-hankkeen testausten ja alueiden kyvykkyyden tilanne (Elina Välikangas, DigiFinland Oy)

Päätösesitys: Johtoryhmä käy keskustelun testausten ja alueiden kyvykkyyden tilanteesta sekä merkitsee tilanteen tiedoksi.

Elina Välikangas esitteli Virta-hankkeen testaus ja alueiden kyvykkyyden tilanteen (liite):

- Testauksia on toteutettu eri tasoilla eri tahoilla. Alueet ovat arvioineet, pystytäänkö vähimmäistietoja tuottamaan ja konkreettiset testaukset on tunnistettu haasteelliseksi. Käytiin läpi valmisteltujen vähimmäistietojen osalta testausten tilanne. Varsinainen testausprosessi on mahdollista vasta, kun organisaatioriippumattoman palveluluokituksen kohdennussäännöt AURA-palveluluokituksen on saatu muodostettua yhdessä THL:n kanssa.
- Käytiin läpi alueiden tietojärjestelmien muutostyön tilannekuvaa. Kuntayhtymäpohjaiset alueet ovat paremmassa tilanteessa, mutta myös tietojärjestelmäuudistuksia tulossa tulevina vuosina, jotka vaikuttavat kyvykkyyteen. Myös hyvinvointialueen sisällä kyvykkyydessä on vaihtelua eri kuntien välillä. Kaikki hyvinvointialueet edistävät työtä vaiheittain, mutta painopisteet vaihtelevat, vaikka tahtotila edistämiseen on.

Keskustelu:

- Esimerkiksi Pirkanmaan hyvinvointialueella on useita perusterveydenhuollon potilastietojärjestelmiä. Lisäksi yhdestä järjestelmästä voi olla useita eri versioita, ja myös kirjaamiskäytännöt poikkeavat toisistaan. Suun terveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidossa järjestelmien tilanteet ovat puolestaan erilaiset verrattuna perusterveydenhuoltoon. Erilaisten järjestelmien kesken joudutaan tasapainoilemaan siihen saakka, kunnes konsolidoinnit on tehty. Asiakastietojärjestelmien osalta tavoitteena on saada konsolidoinnit tehtyä vuonna 2024, kun taas potilastietojärjestelmien konsolidointi menee myöhemmäksi. Välijälle on jouduttu luomaan toimintamalli, jotta tietoaltaalle on pystytty tuomaan vähimmäistietojen tuottamiseen tarvittavia tietoja. Järjestämisen tietojen lisäksi tuotannon ohjaamiseen tarvittavat tiedot tuovat oman lisänsä kokonaisuuteen.
- Myös Pohjois-Savossa tietojärjestelmien tilanne on hajanainen. Pohdittiin, milloin voidaan puhua vaikuttavuusperusteisuudesta ja kysyttiin myös, millä aikaviiveellä valtio on kiinnostunut vaikuttavuusperusteisuudesta. Alueella tarvitaan henkilö, joka kokoaa tiedon. Huomioitava myös se, että tietovirrat kulkevat moneen suuntaan, esimerkkinä valvonta.
- Myös Varsinais-Suomessa tietojärjestelmien tilanne on hajanainen ja konsolidointi etenee vaiheittain eri palveluiden osalta. Tietopohja on vielä hyvin hatara alueellisella tasolla. Jatkossa on tarkoitus kohdentaa resursseja vahvemmin ICT-ratkaisuihin. Kuvattiin, miten järjestelmistä kootaan järjestämistoiminnan tarvitsemaa tietoa. Tieto tulee ensivaiheessa olemaan summatason tietoa, ja tietoa, jota järjestäjä tarvitsisi tietojohdantamiseen, tulee

puuttumaan. Integraatioiden rakentaminen eri järjestelmiin ei ole määränsä vuoksi vaihtoehto. Tietopohjaan vaikuttavat myös erilaiset kirjaamistavat ja erilaiset tavat käyttää järjestelmiä, minkä vuoksi yhtenäisyyttä täytyy edistää.

- Todettiin, että asiakas- ja potilastietojärjestelmien konsolidointien eteneminen on osoittautunut hitaammaksi kuin arvioitiin. Aluekohtainen tilannetieto etenemisestä on tärkeää.
- Myös alueiden erilaiset lähtötilanteet tuovat oman haasteensa, mikä on hajanaisen sote-järjestelmän tuotosta. Siirtymäkausi kohti yhtenäistä tietopohjaa on välttämätön.

Päätös: Johtoryhmä kävi keskustelun testausten ja alueiden kyvykkyyden tilanteesta sekä merkitsi tilanteen tiedoksi.

6) Vähimmäistietosisältöasetuksen etenemisen tilanne (Minna Klemettilä, STM)

Päätösesitys: Johtoryhmä merkitsee tiedoksi vähimmäistietosisältöasetuksen etenemisen tilanteen.

Minna Klemettilä esitteli vähimmäistietosisältöasetuksen etenemisen tilanteen (liite):

- Ensimmäiseen versioon vähimmäistietosisältöasetuksesta tulee alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen vain hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman tiedot. Tavoitteena on, että kaikki alueet pystyisivät tuottamaan asetuksen mukaista vähimmäistietoa asetuksen voimaantulon aikataulun mukaisesti. Tarkoituksena on, että ensimmäinen asetus annetaan helmikuussa 2023 ja se tulisi voimaan 1.1.2024.
- Johtamisen tiedot siirtyvät seuraavaan asetusversioon lausuntopalautteen perusteella. Käytiin läpi yhteenveto vähimmäistietosisältöasetuksen lausuntokierroksen palautteesta. Lausuntotiivistelmä on luettavissa Tiimeri-työtilassa. Käytiin läpi, miten johtamisen tiedon valmistelua jatketaan.
- Esiteltiin vähimmäistietosisältöasetuksen anto- ja voimaantulon alustavaa kokonaisuikataulua ja esimerkkiä asetuksen muodosta.

Keskustelu:

- Todettiin, että johtamisen seuranta- ja arviointitiedoista tarve, saatavuus ja kustannukset tulevat näillä näkymin vasta seuraavaan asetusversioon, joka tulisi voimaan 1.1.2025. Muistutettiin, että asetus antaa velvoittavuuden, mutta alueilla on mahdollisuus ottaa tietoja käyttöönsä jo aiemmin.
- Todettiin, että asetuksenannossa on huomioitu myös toimeenpanon aikataulu eli asetus ei tule heti velvoittavaksi, vaan vasta voimaantuloaikataulun mukaisesti.
- Johtoryhmä piti esitettyä vähimmäistietosisältöasetuksen aikataulua aiempaa realistisempänä.
- Vähimmäistietojen lisäksi lainsäädännölliset kansalliset tiedonkeruut pyörivät edelleen rinnalla.
- Tiedolla johtamisen kehittämisohjelmassa on hyvä pitää realismi mielessä, mitä tiedonkeruita voidaan kehittää. Tulevaisuudessa keskeistä on KUVA-mittaristotyön uudistaminen sekä Kanta-palveluiden kehittäminen niin, että se mahdollistaa erilaiset tarpeet. On varottava tekemästä ratkaisuja, joka luo epäjärjestystä ja estää etenemistä. On hyvä seurata ja keskustella yhteisesti kehittämisen suuntaviivoista ja alueiden tilanteesta.
- Sote-palvelujärjestelmän ohjauksen näkökulmasta tiedosta tulee olemaan pulaa. On tärkeää, että yhteistä ohjauksen tietoa saadaan syntymään siten, että alueellinen ja kansallinen tietopohja ovat yhteensovittavissa. Tämä vaatii alueellisen ja kansallisen työn

yhteensovittamista. Taloutta ja toimintaa koskeva kehitystyö on tärkeä katsoa yhteen VM:n kanssa.

- Virta-hankkeen testausten ja pilottien aikatauluissa on huomioitava vähimmäistietosisältöasetuksen aikataulu.
- Todettiin, että asetusvalmistelussa on työryhmä, jossa on mukana eri virastot ja osapuolet.

Päätös: Johtoryhmä merkitsi tiedoksi vähimmäistietosisältöasetuksen etenemisen tilanteen.

7) Muut asiat

7.1) Toivo-ohjausryhmän jäsenmuutos

Inari Otonkoski (STM) esitteli Toivo-ohjausryhmän jäsenmuutoksen

- THL:n yksikönpäällikön Arto Vuoren tilalle ohjausryhmään siirtyy tiimipäällikkö Satu Vuorio.

Päätös: Johtoryhmä merkitsi tiedoksi jäsenmuutoksen.

8) Seuraava johtoryhmän kokous

Toivo-johtoryhmä kokoontuu seuraavan kerran maalis-huhtikuussa 2023. Kokouskutsu lähetetään johtoryhmän jäsenille myöhemmin.

9) Kokouksen päättäminen

Varapuheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:20.

Kokousmuistio

Saija Halme 16.1.2023